

TWISKE-WATERLAND JAARREKENING ONDERDEEL WATERLAND

2017

Inhoudsopgave

Blz.

Programmaverantwoording

Achtergrond	3
Doelen Landschap Waterland	3
Programmaverantwoording	5
Achtergrond	5
Highlights	5
Resultaat 2017	5
Reserves	7
Overzicht participantenbijdrage	8
Weerstandsvermogen en risicobeheersing	9
Financiering	9
Bedrijfsvoering	9
Verkorte balans	10

Jaarrekening 2017

Balans per 31 december 2017	12
Waarderingsgrondslagen	14
Toelichting op de balans per 31 december 2017	16
Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening over het begrotingsjaar 2017	20
Toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening over 2017	21
Overzicht van baten en lasten per kostensoort	32
Wet FIDO modelstaten A en B	33

Overige gegevens

Samenstelling van het Algemeen Bestuur	36
Controleverklaring	37
Vaststelling door het Algemeen Bestuur	41

Bijlagen

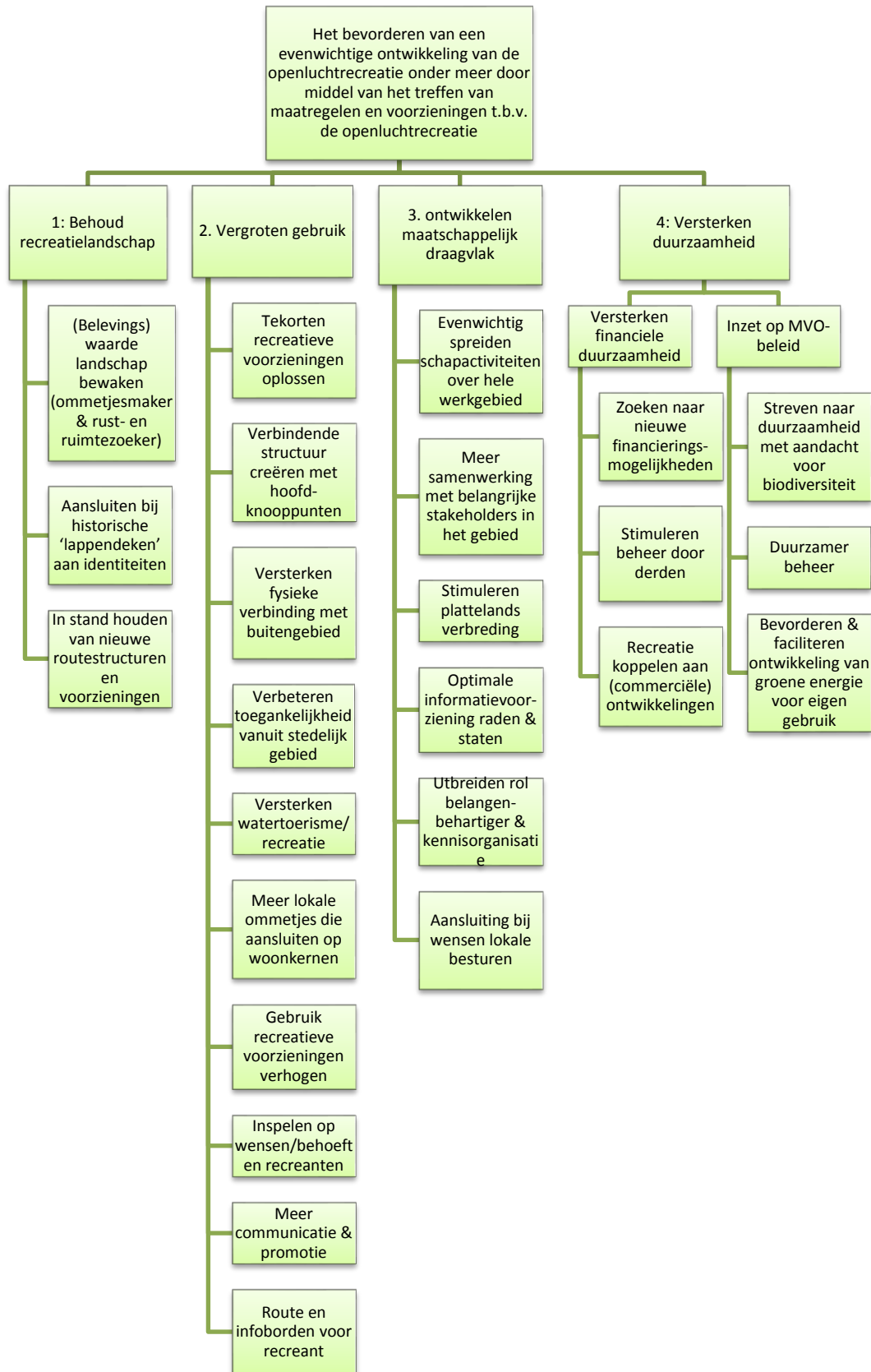
Bijlage I: Investerings- en financieringsstaat over 2017	43
Bijlage II: Staat van geactiveerde investeringen 2017	44
Bijlage III: Gebeurtenissen na balansdatum	45
Bijlage IV: Nota Weerstandsvermogen en risicobeheersing	46
Bijlage V: WNT-verantwoording 2017	49

1. Achtergrond

Waterland is een gebied van ongeveer 30.000 ha. tussen Amsterdam-Noord, Zaanstad, Hoorn en het Markermeer. Elf gemeenten en de provincie Noord-Holland dragen in de Gemeenschappelijke Regeling Twiske-Waterland gezamenlijk zorg voor ontwikkeling en beheer van recreatievoorzieningen in dit gebied. Het recreatieschap is tot voor kort vooral een "ontwikkelschap" geweest en in mindere mate een "beheerschap". De laatste jaren wordt echter steeds meer beheerd en is er sprake van minder ontwikkelen van voorzieningen. Dit heeft deels te maken met de afronding van de Ontwikkelingsvisie Waterland. Met voorzieningen als fiets- en wandelpaden, kanoroutes, pontjes en recreatieknooppunten kan de recreant het gebied beleven, met haar rijke natuur- en landschapswaarden.

2. Doelen Landschap Waterland

Voor Landschap Waterland is een doelenboom opgesteld op basis van de doelstelling van de gemeenschappelijke regeling, de kaders van de ontwikkelingsvisie en het gevoerde beleid van het recreatieschap. De doelenboom is het jaarlijks het vertrekpunt voor het opstellen van het programma van het recreatieschap. Het programma is uitgangspunt voor de schapsbegroting.

Programmaverantwoording

Achtergrond

Het programma van het recreatieschap voor 2017 is voor het grootste deel conform begroting uitgevoerd. Het jaar 2017 heeft vooral in het teken gestaan van de afronding van de verharding van de fietspaden in het Purmerbos en het meekoppelen van de recreatievoorzieningen op de Markermeerdijk. Naast het regulier beheer aan de diverse routenetwerken, is er ook een nieuwe brug gerealiseerd nabij Assendelft, zijn er 4 wandelbruggetjes vervangen en 9 klappoortjes geplaatst in de Noordmeer en is er groot onderhoud uitgevoerd aan 4 hekken met klappoortje in de Noordmeer en tussen Overleek en Oudendijkje. Ook in het Purmerbos is groot onderhoud aan een voetgangersbrug uitgevoerd en zijn ruiterspaden in het Purmerbos en Groengebied Purmerland aangevuld met zand.

Het project Markermeerdijk heeft vooral in het teken gestaan van de uitwerking van de verschillende oplossingsrichtingen van de dijkversterking. Daarnaast is een start gemaakt met de definitieve ontwerpen van de recreatieve elementen. Denk hierbij aan: hoe komt het fietspad er uit te zien? Welke kleur asfalt? En de picknickbanken en prullenbakken? Eind 2017 zijn er 2 belangrijke stappen gezet in dit project. Ten eerste is het Vergunningen Ontwerp van de dijkversterking, in het kader van de Omgevingsvergunning, ter inzage gegaan. Een ieder, zowel overheden als particulieren, konden een zienswijze indienen. Ten tweede is een besluit genomen door het bestuur van het recreatieschap over de wijze waarop wordt omgegaan met het beheer en onderhoud van de recreatieve elementen op de Markermeerdijk. Hierin is besloten akkoord te gaan met het voorstel waarbij enerzijds de provincie alle investeringskosten voor haar rekening neemt, in plaats van het recreatieschap. Anderzijds wordt het huidige beschikbare budget vanuit het recreatieschap gereserveerd voor het toekomstige beheer en (groot) onderhoud. Hiervoor was dit budget bedoeld als investeringsgeld, maar nu de provincie de investering op zich neemt, is dit budget beschikbaar voor beheer en onderhoud. Hiermee is de eerste 10 jaar beheer en onderhoud gedekt, tellend vanaf 2021, het jaar waarin de dijkversterking klaar moet zijn.

In 2017 is de nieuwe website gelanceerd en gepromoot. Hiervoor is ook nieuwe content geschreven. Daarnaast is de samenwerking met Bureau Toerisme Laag-Holland voortgezet en zijn er gezamenlijk promotionele-marketing activiteiten ondernomen. Zoals de deelname aan groot bloggersevent om de diverse routes in Waterland te promoten.

Highlights

Bestuursadvisering

- Meekoppelen recreatiepaden Markermeerdijk
- Recreatiemonitor uitgevoerd om aan te kunnen sluiten bij de wens van recreanten

Inrichting & Ontwikkeling

- Financiële en administratieve afronding fietspaden Purmerbos

Communicatie

- Lancering en promotie nieuwe website
- Promotie sloepen-, en wandel- en fietsnetwerk online en offline. Bijvoorbeeld publicatie in (dag)bladen: 'Ommetje van de maand: Droge voeten op Marken'.
- Promotiewerkzaamheden: deelname aan bloggerevent, samenwerking met Toerisme Laag Holland
- 360 graden foto's laten maken voor promotiedoeleinden

Resultaat 2017 regulier

	Jaarrekening 2017	Begroting 2017	Verschil
Lasten	515.331	577.326	61.995
Baten	683.561	685.299	-1.738
Saldo	168.230	107.973	60.257

Het reguliere programma van LW sluit met een hoger saldo dan vooraf begroot door:

- Lagere lasten door minder regulier en groot onderhoud.
- Lagere lasten door minder inzet dan geraamd voor ondersteuning voor het meekoppelproject Markermeerdijk, die door de vertraging in het Markermeerdijkproject nog niet nodig bleek.

Resultaat 2017 incidenteel

	Jaarrekening 2017	Begroting 2017	Verschil
Lasten	71.973	87.774	15.801
Baten	22.500	22.650	-150
Saldo	-49.473	-65.124	15.651

Het incidentele programma van LW sluit met een lager saldo dan vooraf begroot door:

- Lagere lasten door minder groot onderhoud

Resultaat 2017 totaal

	Jaarrekening 2017	Begroting 2017	Verschil
Lasten	587.304	665.100	77.796
Baten	706.061	707.949	-1.888
Saldo	118.757	42.849	75.908

Reserves

Stand van de reserves per	31-12-2017	31-12-2016	verschil
Algemene reserve	268.967	461.089	192.122-
Bestemmingsreserve vervangingsinvesteringen	165.192	141.933	23.259
Bestemmingsreserve investeringen	6.282	11.518	5.235-
Bestemmingsreserve ruiterspaden Purmerbos	33.747	37.891	4.144-
Bestemmingsreserve verkoop Hemmeland	0-	954.901	954.901-
Bestemmingsreserve Markermeerdijk	1.455.247	203.346	1.251.901
Totaal	1.929.435	1.810.678	118.757

Er is € 104.878 toegevoegd aan de Algemene reserve, een bedrag van € 47.199 conform begroting en het voordelig exploitatie saldo van € 57.679. In december 2017 is besloten om € 297.000 te onttrekken aan de Algemene Reserve ten behoeve van de Bestemmingsreserve Markermeerdijk.

Er is per saldo € 23.259 toegevoegd aan de Bestemmingsreserve vervangingsinvesteringen, door een toevoeging van € 57.669 uit de exploitatie conform eerder gemaakte afspraken en een onttrekking van € 34.410 voor groot onderhoud aan diverse (wandel)bruggen en hekken met klappoortjes.

Er is een klein bedrag ad. € 5.235 onttrokken aan de Bestemmingsreserve investeringen ten behoeve van de eigen bijdragen in het project Fietsverbindingen Purmerbos, dat in 2017 is afgerond.

Er is een klein bedrag ad. € 4.144 onttrokken uit de Bestemmingsreserve ruiterspaden Purmerbos, ten behoeve van het onderhoud van de ruiterspaden in het Purmerbos.

Op 7 december 2017 is besloten om de volledige bestemmingsreserve verkoop gelden Hemmeland ad. € 954.901 onder te brengen in de bestemmingsreserve Markermeerdijk. De bestemmingsreserve verkoop gelden Hemmeland wordt hiermee ook opgeheven.

De bestemmingsreserve Markermeerdijk is hiermee gegroeid tot ruim € 1,4 miljoen. Jaarlijks kan het bestuur de dotatie bepalen aan de hand van een positief resultaat.

Overzicht participantenbijdrage 2015 - 2017

Indexatie	2015		+ index	2016		
			0,95%			
Provincie Noord-Holland	€	332.357	€	3.157	€	335.514
Gemeente Amsterdam	€	152.598	€	1.450	€	154.048
Gemeente Beemster	€	14.226	€	135	€	14.361
Gemeente Edam-Volendam	€	25.540	€	243	€	25.783
Gemeente Graft de Rijp	€	3.232	€	31	€	3.263
Gemeente Landsmeer	€	9.117	€	87	€	9.204
Gemeente Oostzaan	€	1.940	€	18	€	1.958
Gemeente Purmerend	€	70.609	€	671	€	71.280
Gemeente Waterland	€	15.196	€	144	€	15.340
Gemeente Wormerland	€	14.226	€	135	€	14.361
Gemeente Zaanstad	€	1.940	€	18	€	1.958
Gemeente Zeevang	€	5.625	€	53	€	5.678
Totaal participantenbijdrage	€	646.606	€	6.142	€	652.748

Indexatie	2016		+ index	2017		
			0,67%			
Provincie Noord-Holland	€	335.514	€	2.248	€	337.762
Gemeente Amsterdam	€	154.048	€	1.032	€	155.080
Gemeente Beemster	€	14.361	€	96	€	14.457
Gemeente Edam-Volendam	€	25.783	€	173	€	25.956
Gemeente Graft de Rijp	€	3.263	€	22	€	3.285
Gemeente Landsmeer	€	9.204	€	62	€	9.266
Gemeente Oostzaan	€	1.958	€	13	€	1.971
Gemeente Purmerend	€	71.280	€	478	€	71.758
Gemeente Waterland	€	15.340	€	103	€	15.443
Gemeente Wormerland	€	14.361	€	96	€	14.457
Gemeente Zaanstad	€	1.958	€	13	€	1.971
Gemeente Zeevang	€	5.678	€	38	€	5.716
Totaal participantenbijdrage	€	652.748	€	4.374	€	657.122

Indexatie	programma begroting		begrotingswijziging 2017	Nieuw percentage participanten bijdrage 2017			
	2017	correctie					
		0,00%					
Provincie Noord-Holland	€	337.762	€	-	€	337.772	51,66%
Gemeente Amsterdam	€	155.080	€	-	€	155.090	23,72%
Gemeente Beemster	€	14.457	€	-	€	14.450	2,21%
Gemeente Edam-Volendam	€	25.956	€	-	€	25.957	3,97%
Gemeente Graft de Rijp	€	3.285	€	3.285-	€	-	0,00%
Gemeente Landsmeer	€	9.266	€	-	€	9.284	1,42%
Gemeente Oostzaan	€	1.971	€	-	€	1.962	0,30%
Gemeente Purmerend	€	71.758	€	-	€	71.791	10,98%
Gemeente Waterland	€	15.443	€	-	€	15.431	2,36%
Gemeente Wormerland	€	14.457	€	-	€	14.450	2,21%
Gemeente Zaanstad	€	1.971	€	-	€	1.962	0,30%
Gemeente Zeevang	€	5.716	€	-	€	5.688	0,87%
Totaal participantenbijdrage	€	657.122	€	3.285-	€	653.837	100

Weerstandvermogen en risicobeheersing

De weerstandscapaciteit heeft betrekking op de middelen en mogelijkheden waarover het Landschap Waterland beschikt om niet begrote kosten te dekken. De risico's die zich kunnen voordoen bij Landschap Waterland zijn in 2017 geïnterpreteerd en gekwantificeerd. Het berekende gewenste weerstandvermogen bedraagt € 100.000,-. De uitwerking hiervan is als bijlage opgenomen.

De huidige reserves (weerstandscapaciteit) liggen boven het gewenste berekende niveau.

Vanaf 2016 dienen volgens wijzigingen in de BBV een aantal kengetallen te worden vermeld, zoals opgenomen in onderstaande tabel.

	JR 2016	BGR 2017	JR 2017
netto schuldquote	-208%	-263%	-273%
idem gecorrigeerd voor verstrekte leningen	-208%	-263%	-273%
solvabiliteitsrisico	98%	97%	98%
structurele exploitatieruimte	27%	15%	24%
grondexploitatie	nvt	nvt	nvt
belastingcapaciteit	nvt	nvt	nvt

De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. In de VNG-uitgave "Houdbare Gemeentefinanciën" is aangegeven dat wanneer de schuld lager is dan de jaaromzet (<100%) dit als voldoende kan worden bestempeld en boven de 130% als onvoldoende.

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin aan de financiële verplichtingen kan worden voldaan. Een ratio >50% wordt in de regel als voldoende beschouwd.

Het kengetal "structurele exploitatieruimte" geeft aan hoe groot de structurele vrije ruimte in de begroting is om tegenvallers op te vangen. De commissie BBV geeft aan dat een ratio > 0,6% acceptabel is.

Financiering

Risicobeheer; de Kasgeldlimiet en Rente-risiconorm

De kasgeldlimiet heeft betrekking op leningen met een looptijd van maximaal 1 jaar en de rente-risiconorm op leningen met een looptijd vanaf 1 jaar. Het doel van deze normen uit hoofde van de Wet Fido is te voorkomen dat bij herfinanciering van de leningen bij (aanzienlijk) hogere rente, grote schokken optreden in de hoogte van de rente die het recreatieschap moet betalen.

De normen beperken de budgettaire risico's. Het niveau van de korte leningen, de kasgeldlimiet is gelimiteerd tot 8,2 % van het bedrag van de begroting. De rente-risiconorm houdt in dat maximaal 20 % van de lange leningen per jaar afgelost kan worden. De norm beoogt een evenwichtige opbouw van de leningen in de tijd.

Landschap Waterland heeft geen leningen en blijft binnen de kasgeldlimiet en de rente-risiconorm, zie modelstaat A en B op bladzijde 32 en 33.

Bedrijfsvoering

Recreatie Noord-Holland NV (RNH) is de verzelfstandigde afdeling Groenbeheer van de provincie Noord-Holland, met de provincie als enige aandeelhouder. RNH is een uitvoeringsorganisatie, die als opdrachtnemer voor de besturen van de recreatieschappen werkt.

Er wordt afgerekend op basis van werkelijk gemaakte uren. De samenwerkingsrelatie is beschreven in een raamcontract dat 5 jaar is vastgelegd, eerst van 2009-2013. In 2013 zijn het raamcontract en de dienstverlening van RNH geëvalueerd. De overwegend positieve uitkomst heeft geleid tot een verlenging van het raamcontract met nog eens 5 jaar (2014-2018). In 2017 is de dienstverlening van Recreatie Noord Holland N.V. opnieuw geëvalueerd. De resultaten hiervan worden begin 2018 aan het bestuur gepresenteerd. Met het oog op de lopende discussies over de GR-en en de MRA (en de rol van RNH daar in) is de intentie de contracten te verlengen met 2 jaar (dus 2019-2020).

De verkorte balans

De balans per 31 december 2017 kan verkort als volgt worden weergegeven:

(bedragen x € 1.000,-)

ACTIVA	2017	2016	PASSIVA	2017	2016
<i>Vaste activa</i>			<i>Vaste financieringsmiddelen</i>		
Materiële vaste activa	-	-	Reserves	1.929,4	1.810,7
Financiële vaste activa	-	-	Reserves	-	-
			Schulden op lange termijn	-	-
<i>Subtotaal</i>	-	-	<i>Subtotaal</i>	1.929,4	1.810,7
<i>Vlottende activa</i>			<i>Vlottende passiva</i>		
Vorderingen en overlopende activa	1.733,6	1.616,3	Schulden op korte termijn	37,6	34,7
Liquide middelen	233,5	229,1	Schulden aan kredietinstel.	-	-
<i>Subtotaal</i>	1.967,1	1.845,3	<i>Subtotaal</i>	37,6	34,7
TOTAAL	1.967,1	1.845,3	TOTAAL	1.967,1	1.845,3

Jaarrekening 2017

BALANS LANDSCHAP WATERLAND PER 31 DECEMBER**ACTIVA**

Omschrijving	31-12-2017	31-12-2016
VASTE ACTIVA		
Materiële vaste activa		
Investerings met economisch nut	-	-
<i>subtotaal materiële vaste activa</i>	-	-
Financiële vaste activa		
TOTAAL VASTE ACTIVA		
	-	-
VLOTTENDE ACTIVA		
Vorderingen en overlopende activa		
Debiteuren algemeen	-	74.973
Vooruitbetaalde bedragen	-	-
Nog te ontvangen bedragen	-	69.177
Uitzetting in Rijk's schatkist met een looptijd korter dan één jaar	1.733.630	1.472.130
<i>subtotaal vorderingen en overlopende activa</i>	1.733.630	1.616.280
Liquide Middelen		
Zakelijke spaarrekening	222.796	222.796
Banken	10.447	6.086
Kas	210	171
<i>subtotaal liquide middelen</i>	233.453	229.053
TOTAAL VLOTTENDE ACTIVA	1.967.083	1.845.333
TOTAAL-GENERAAL ACTIVA	1.967.083	1.845.333

PASSIVA

Omschrijving	31-12-2017	31-12-2016
VASTE FINANCIERINGSMIDDELEN		
Reserves en fondsen		
Algemene reserve	268.967	461.089
Bestemmingsreserve investeringen	6.282	11.518
Bestemmingsreserve Ruiterspaden Purmerbos	33.747	37.891
Bestemmingsfonds verkoop gelden Hemmeland	0-	954.901
Bestemmingsres. Vervangingsinvesteringen	165.192	141.933
Bestemmingsres. Markermeerdijk	1.455.247	203.346
<i>Subtotaal reserves en fondsen</i>	<u>1.929.435</u>	<u>1.810.678</u>
TOTAAL VASTE FINANCIERINGSMIDDELEN	1.929.435	1.810.678
VLOTTENDE PASSIVA		
Schulden op korte termijn		
Crediteuren	32.785	30.153
Nog te betalen bedragen	4.863	4.501
Vooruitontvangen bedragen	-	-
<i>subtotaal schulden korte termijn</i>	<u>37.648</u>	<u>34.655</u>
TOTAAL VLOTTENDE PASSIVA	37.648	34.655
TOTAAL-GENERAAL PASSIVA	<u>1.967.083</u>	<u>1.845.333</u>

WAARDERINGSGRONDSLAGEN

Waarderingsgrondslagen voor de balans en de resultaatbepaling

Materiële vaste activa

Op basis van het BBV wordt er onderscheid gemaakt tussen investeringen met een maatschappelijk nut en investeringen met een economisch nut.

- Investerings in het recreatiegebied (openbare ruimte), zoals het groot onderhoud en vervangingen worden aangemerkt als investeringen met een maatschappelijk nut. Deze investeringen worden op basis van het BBV in beginsel ineens ten laste van de exploitatie gebracht en dus niet geactiveerd;
- Investerings met een economisch nut worden geactiveerd en afgeschreven volgens algemeen aanvaardbare en bedrijfseconomische grondslagen.

Financiële vaste activa

Financiële vaste activa worden gewaardeerd tegen hun verkrijgingsprijs of de nominale waarde.

Vlottende activa

De vlottende activa worden gewaardeerd tegen de nominale waarde en, waar nodig, verminderd met een voorziening voor oninbaarheid.

Reserves

- Algemene reserve

Aan de algemene reserve wordt jaarlijks het resultaat na bestemming toegevoegd respectievelijk onttrokken.

- Bestemmingsreserve investeringen

De bestemmingsreserve investeringen is gevormd ter dekking van de netto uitgaven(aandeel Landschap Waterland) ten behoeve van investeringen in het werkgebied en de realisatie van specifieke projecten.

- Bestemmingsreserve Ruiterspaden Purmerbos

Deze bestemmingsreserve is gevormd ter dekking van de uitgaven in verband met het beheer en onderhoud van de aanleg van ruiterspaden in het Purmerbos.

- Bestemmingsfonds verkoop gelden Hemmeland

Het bestemmingsfonds is gevormd uit de netto-verkoopopbrengst van de jachthaven Hemmeland en zal worden aangewend voor investeringen op het grondgebied van de gemeenten Purmerend en Amsterdam-Noord. De beslissingsbevoegdheid ten aanzien van de besteding van deze gelden ligt bij de gemeenten Purmerend, Amsterdam en de Provincie Noord-Holland. Renteopbrengsten voortvloeiend uit de uitgezette gelden op de spaarrekening worden toegevoegd aan het bestemmingsfonds.

- Bestemmingsreserve vervangingsinvesteringen

De bestemmingsreserve vervangingsinvesteringen is gevormd ter dekking van de uitgaven ten behoeve van groot onderhoud in het werkgebied.

- Bestemmingsreserve Markermeerdijk

De bestemmingsreserve is gevormd ter dekking van de uitgaven t.b.v. de realisatie van de infrastructuur van de Markermeerdijk. Het algemeen bestuur heeft besloten vanaf 1 januari 2014 het saldo van de bestemmingsreserve op te hogen uit het resultaat van de jaarrekening, per jaar zal het algemeen bestuur besluiten over de hoogte van de toevoeging.

Voorzieningen

Op de balans van landschap Waterland is momenteel geen voorziening opgenomen.

Overige balansposten

Alle overige balansposten zijn, tenzij anders vermeld, gewaardeerd tegen nominale waarde.

De bepaling van het resultaat

Het resultaat is bepaald op basis van de historische kostprijs. Baten en lasten worden toegerekend naar het jaar waarop zij betrekking hebben.

Subsidies en bijdragen van derden

Ontvangsten inzake subsidies en bijdragen van derden ten behoeve van de realisatie van specifieke projecten, alsmede de daarmee samenhangende uitgaven worden in de programmarekening verantwoord. Jaarlijks wordt het verschil tussen de baten en lasten voor de specifieke projecten toegevoegd of onttrokken aan de betreffende bestemmingsreserves.

TOELICHTING OP DE BALANS LANDSCHAP WATERLAND

	<u>31-12-2017</u>	<u>31-12-2016</u>		
<u>ACTIVA</u>				
Materiële vaste activa	-	-		
<u>Investerings met economisch nut</u>				
Het verloop van de boekwaarde van de materiële vaste activa kan als volgt worden gespecificeerd:				
Investerings tot boekjaar	86.783	86.783		
Investerings boekjaar	-	-		
Totaal geïnvesteerde bedragen	<u>86.783</u>	<u>86.783</u>		
Afschrijvingen tot boekjaar	86.783	86.783		
Afschrijvingen boekjaar	-	-		
Totaal afschrijvingen	<u>86.783</u>	<u>86.783</u>		
Boekwaarde per 31 december	<u>-</u>	<u>-</u>		
Vorderings en overlopende activa				
<u>Debiteuren algemeen</u>	-	74.973		
Specificatie:				
Gem. Purmerend	-	25.000		
J. Mulder	-	5.970		
Staatsbosbeheer	-	44.003		
	<u>-</u>	<u>74.973</u>		
<u>Nog te ontvangen bedragen</u>	-	69.177		
Rente spaarrekening 2017	-	297		
PNH subsidie wandelroutenetwerk	-	68.880		
	<u>-</u>	<u>69.177</u>		
Uitzettingen met een rentetypische kortere looptijd dan één jaar				
Uitzetting 's Rijks schatkist	1.733.630	1.472.130		
Schatkistbankieren Landschap Waterland				
Drempelbedrag 2015 (0,75% van begrotingstotaal)	250.000			
Het bedrag aan middelen per kwartaal dat buiten 's Rijks schatkist is aangehouden				
	kwartaal 1	kwartaal 2	kwartaal 3	kwartaal 4
Buiten schatkist gehouden	234.203	234.139	239.198	233.243
Ruimte onder drempelbedrag	15.797	15.861	10.802	16.757
Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-

	<u>31-12-2017</u>	<u>31-12-2016</u>
Liquide middelen		
Kas	210	171
ING Bank 67.07.63.101	10.447	6.086
ING zakelijke spaarrekening	<u>222.796</u>	<u>222.796</u>
	233.453	229.053

PASSIVA

Reserves en fondsen	268.967	461.089

Algemene reserve

Saldo per 1 januari	461.089	268.269
Bij: Toegerekende rente	-	-
Bij:	-	-
Bij: Saldo exploitatie	104.878	192.820
Af: Best. Reserve Markermeerdijk	297.000-	-
Af: Pilot toezicht Zeevang	-	-
Af: Best. Reserve Verv. Investerings	<u>-</u>	<u>-</u>
Saldo per 31 december	<u>268.967</u>	<u>461.089</u>

De toevoeging van € 57.868,18 is het voordelig exploitatiesaldo 2017.

<u>Bestemmingsreserve investeringen</u>	6.282	11.518

Saldo per 1 januari	11.518	155.726
Bij: Toevoeging Algemene Reserve	-	-
Af: Netto investeringen	<u>5.235-</u>	<u>144.208-</u>
Saldo per 31 december	<u>6.282</u>	<u>11.518</u>

Investerings

Investerings 2017	Bruto invest.	Subsidies	Netto invest.
Wandelroutenetwerk	-	-	-
Fietsverbindingen Purmerbos	27.735	22.500	5.235
Totaal investeringen	27.735	22.500	5.235

<u>Bestemmingsreserve Ruiterspaden Purmerbos</u>	33.747	37.891

Saldo per 1 januari	37.891	45.710
Bij: Storting	-	-
Af: Onderhoudskosten	<u>4.144-</u>	<u>7.818-</u>
Saldo per 31 december	<u>33.747</u>	<u>37.891</u>

	<u>31-12-2017</u>	<u>31-12-2016</u>
<u>Bestemmingsfonds verkoop gelden Hemmeland</u>	0	954.901
Saldo per 1 januari	954.901	1.020.901
Af: Uitbetaling gem. Purmerend	-	66.000-
Bij: Rentevergoedingen	-	-
Af: Best. Reserve Markermeerdijk	<u>954.901-</u>	<u>-</u>
Saldo per 31 december	<u>0-</u>	<u>954.901</u>

Het Bestemmingsfonds verkoop gelden Hemmeland zal worden aangewend voor investeringen op het grondgebied van de gemeenten Purmerend en Amsterdam-Noord. De beslissingsbevoegdheid ten aanzien van de besteding van deze gelden ligt bij de gemeenten Purmerend, Amsterdam en de Provincie Noord-Holland.

<u>Bestemmingsres. Vervangingsinvesteringen</u>	165.192	141.933
Saldo per 1 januari	141.933	123.277
Bij: Toevoeging	57.669	57.315
Af: Vervangingen	<u>34.410-</u>	<u>38.659-</u>
Saldo per 31 december	<u>165.192</u>	<u>141.933</u>

<u>Bestemmingsres. Markermeerdijk</u>	1.455.247	203.346
Saldo per 1 januari	203.346	203.346
Bij: Uit de Algemene reserve	297.000	-
Bij: Uit de reserve gelden Hemmeland	<u>954.901</u>	<u>-</u>
Saldo per 31 december	<u>1.455.247</u>	<u>203.346</u>

Schulden op korte termijn

<u>Crediteuren</u>	32.785	30.153
Specificatie:		
Recreatie Noord Holland N.V.	29.469	10.600
De Vree	2.960	4.500
F. van Vuure en zn	298	7.585
Achilles Brandstoffen	58	6.379
Diversen	<u>-</u>	<u>1.090</u>
	32.785	30.153

	<u>31-12-2017</u>	<u>31-12-2016</u>
<u>Nog te betalen bedragen</u>	4.863	4.501
Specificatie:		
Accountantskosten 2017	4.800	4.437
Betalingsverkeer RC ING Bank	47	43
Betalingsverkeer schatkist ING Bank	16	22
	4.863	4.501
 <u>Vooruitontvangen bedragen</u>	 -	 -
	-	-

Niet in de Balans opgenomen activa en verplichtingen:

Bedrijfsvoering

Recreatie Noord-Holland NV (RNH) is de verzelfstandigde afdeling Groenbeheer van de provincie Noord-Holland, met de provincie als enige aandeelhouder. RNH is een uitvoeringsorganisatie, die als opdrachtnemer voor de besturen van de recreatieschappen werkt.

Er wordt afgerekend op basis van werkelijk gemaakte uren. De samenwerkingsrelatie is beschreven in een raamcontract dat 5 jaar is vastgelegd, eerst van 2009-2013. In 2013 zijn het raamcontract en de dienstverlening van RNH geëvalueerd. De overwegend positieve uitkomst heeft geleid tot een verlenging van het raamcontract met nog eens 5 jaar (2014-2018). In 2017 is de dienstverlening van Recreatie Noord Holland N.V. opnieuw geëvalueerd. De resultaten hiervan worden begin 2018 aan het bestuur gepresenteerd. Met het oog op de lopende discussies over de GR-en en de MRA (en de rol van RNH daar in) is de intentie de contracten te verlengen met 2 jaar (dus 2019-2020).

2. OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN IN DE JAARREKENING OVER HET BEGROTINGSJAAR 2017

Deelprogramma	Jaarrekening 2017			Begroting 2017			Jaarrekening 2016		
	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo
1 Gebiedsbeheer	319.844	29.724	-290.120	376.069	31.462	-344.607	307.962	30.819	-277.144
2 Toezicht									
3 Financiën	24.300	-	-24.300	31.580	-	-31.580	25.482	297	-25.185
4 Bestuursadviesing	133.400	-	-133.400	136.031	-	-136.031	84.061	-	-84.061
5 Secretariaat	21.111	-	-21.111	24.464	-	-24.464	20.412	-	-20.412
6 Communicatie	46.389	-	-46.389	49.956	-	-49.956	60.377	-	-60.377
7 Inrichting & ontwikkeling	42.259	22.500	-19.759	47.000	22.650	-24.350	392.778	200.655	-192.122
Bijdrage participanten		653.837	653.837		653.837	653.837		652.749	652.749
Totaal lasten en batens	587.304	706.061	118.757	665.100	707.949	42.849	891.071	884.520	-6.551
Gerealiseerde totaal saldo van batens en lasten	118.757			42.849			-6.551		
Resultaatbestemming									
Toevoeging Algemene reserve	104.878	-	104.878	47.199	-	47.199	192.820	-	192.820
Onttrekking Algemene reserve	-	297.000	-297.000	-	-	-	-	-	-
Toevoeging bestemmingsreserve Purmerbos	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Onttrekking bestemmingsreserve Purmerbos	-	4.144	-4.144	-	-	-	-	7.818	-7.818
Toevoeging bestemmingsreserve investeringen	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Onttrekking bestemmingsreserve investeringen	-	5.235	-5.235	-	-	-	-	144.208	-144.208
Toevoeg. Bestem.fonds verkoop gelden Hemmeland	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ontr. Bestem.fonds verkoop gelden Hemmeland	-	954.901	-954.901	-	-	-	-	66.000	-66.000
Toevoeg. bestemmingsreserve vervangingsinvesteringen	57.669	-	57.669	57.669	-	57.669	57.315	-	57.315
Ontr. bestemmingsreserve vervangingsinvesteringen	-	34.410	-34.410	-	62.019	-62.019	-	38.659	-38.659
Toevoeg. bestemmingsreserve Markermeerdijk	1.251.901	-	1.251.901	-	-	-	-	-	-
Ontr. bestemmingsreserve Markermeerdijk	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal lasten en batens	2.001.752	2.001.752	-	769.968	769.968	-	1.141.206	1.141.206	-
Gerealiseerde resultaat	-			-			-		
Totalen-generaal	2.001.752	2.001.752	-	769.968	769.968	-	1.141.206	1.141.206	-

3. OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN IN DE JAARREKENING

1 Gebiedsbeheer

Financieel overzicht:

	Jaarrekening 2017	Begroting 2017	Jaarrekening 2016
<u>Lasten:</u>			
Bedrijfskosten regulier	149.029	180.644	139.423
Inzet RNH regulier	132.260	137.756	122.062
Totaal lasten regulier	281.289	318.400	261.485
<u>Baten:</u>			
Opbrengsten regulier	29.724	31.462	30.819
Totaal baten regulier	29.724	31.462	30.819
Saldo regulier	-251.565	-286.938	-230.666
<u>Lasten:</u>			
Lasten incidenteel	38.555	57.669	46.477
Inzet RNH incidenteel	-	-	-
Totaal lasten incidenteel	38.555	57.669	46.477
<u>Baten:</u>			
Opbrengsten incidenteel	-	-	-
Project subsidies	-	-	-
Totaal baten incidenteel	-	-	-
Saldo incidenteel	-38.555	-57.669	-46.477
Saldo Gebiedsbeheer	-290.120	-344.607	-277.144

Financieel

Toelichting

per saldo lagere lasten
(ca. € 55.000)

voornamelijk door lagere bedrijfskosten en lagere incidentele lasten, doordat net opgeleverde voorzieningen dit jaar nog weinig onderhoud vergden en minder inzet RNH nodig voor de afronding van de routestructuren.

Onderbouwing incidentele lasten en baten (per project uitgesplitst)

<u>Jaarrekening:</u>	Lasten incidenteel	Baten incidenteel	Eigen bijdrage
Grootonderhoud	38.555	-	38.555
	<u>38.555</u>	<u>-</u>	<u>38.555</u>
<u>Begroting:</u>	Lasten incidenteel	Baten incidenteel	Eigen bijdrage
Grootonderhoud	57.669	-	57.669
	<u>57.669</u>	<u>-</u>	<u>57.669</u>

Reguliere inspanning	resultaat	behoud gebied	vergroten gebruik	duurzaamheid	maatschappelijk
dagelijks onderhouden bestaande recreatievoorzieningen	binnen budget en conform gewenste kwaliteit	x			
controleren veiligheids- en onderhoudssituatie	onveilige situaties voorkomen	x			x
updaten meerjarenraming groot onderhoud en vervangingen	actuele en haalbare meerjarenraming	x		x	
uitvoeren meerjarenraming groot onderhoud en vervangingen	uitgevoerd volgens planning en binnen budget	x		x	
bijhouden beheersysteem	beheerssysteem up to date	x			
onderhouden contacten andere gebruikers en beheerders binnen recreatiegebied	goede relaties andere partijen	x		x	x
behandeling klachten	binnen termijn van 4 wkn behandeld		x		x
begeleiden werkzaamheden vrijwilligers en werknemers werkvoorzieningsschappen	inzet nuttig voor schap en bevredigend voor deelnemers			x	x
zoeken naar mogelijkheden goedkoper beheren	hogere efficiëntie beheer	x		x	x
inschakelen agrariërs bij beheer	lagere beheerlasten	x		x	

3 Financiën

Financieel overzicht:

	Jaarrekening 2017	Begroting 2017	Jaarrekening 2016
<u>Lasten:</u>			
Bedrijfskosten regulier	5.020	5.200	4.697
Inzet RNH regulier	23.500	32.135	25.703
Totaal lasten regulier	28.520	37.335	30.400
<u>Baten:</u>			
Opbrengsten regulier	-	-	297
Totaal baten regulier	-	-	297
Saldo regulier	-28.520	-37.335	-30.103
<u>Lasten:</u>			
Lasten incidenteel	501	-	97
Inzet RNH incidenteel	-4.721	-5.755	-5.015
Totaal lasten incidenteel	-4.220	-5.755	-4.918
<u>Baten:</u>			
Opbrengsten incidenteel	-	-	-
Project subsidies	-	-	-
Totaal baten incidenteel	-	-	-
Saldo incidenteel	4.220	5.755	4.918
Saldo Financiën	-24.300	-31.580	-25.185

Financieel

Toelichting

lagere lasten regulier

lagere bedrijfskosten door beperktere inzet RNH

lagere lasten incidenteel

verlaging van de opslag op de tarieven van RNH, die ter dekking van het personeelsrisico dient.

Onderbouwing incidentele lasten en baten (per project uitgesplitst)

<u>Jaarrekening:</u>	Lasten incidenteel	Baten incidenteel	Eigen bijdrage
Hogere controle kosten jaarrekening 2015	501	-	501
Verlaging opslag tarieven RNH	4.721-	-	4.721-
	<u>4.220-</u>	<u>-</u>	<u>4.220-</u>
<u>Begroting:</u>	Lasten incidenteel	Baten incidenteel	Eigen bijdrage
Verlaging opslag tarieven RNH	5.755-	-	5.755-
	<u>5.755-</u>	<u>-</u>	<u>5.755-</u>

Reguliere inspanning	resultaat	behoud gebied	vergroten gebruik	duurzaamheid	maatschappelijk
opstellen van de begroting, voortgangsrapportage en jaarrekening	correcte en leesbare financiële stukken met goedkeurende controleverklaring	x		x	
voeren financiële administratie	correcte en betrouwbare administratie	x		x	
beheren financiële middelen	optimaal beheer financiële middelen volgens schatkistbankieren	x		x	
jaarlijks herijking van de risico's ten behoeve van berekening van het gewenste weerstandsvermogen	weerstandsvermogen geëvalueerd en up-to-date	x		x	

4 Bestuursadviesing

Financieel overzicht:

	Jaarrekening 2017	Begroting 2017	Jaarrekening 2016
<u>Lasten:</u>			
Bedrijfskosten regulier	44.540	39.653	4.770
Inzet RNH regulier	80.617	87.518	68.671
Totaal lasten regulier	125.158	127.171	73.441
<u>Baten:</u>			
Opbrengsten regulier	-	-	-
Totaal baten regulier	-	-	-
Saldo regulier	-125.158	-127.171	-73.441
<u>Lasten:</u>			
Lasten incidenteel	-	5.000	857
Inzet RNH incidenteel	8.243	3.860	9.762
Totaal lasten incidenteel	8.243	8.860	10.619
<u>Baten:</u>			
Opbrengsten incidenteel	-	-	-
Project subsidies	-	-	-
Totaal baten incidenteel	-	-	-
Saldo incidenteel	-8.243	-8.860	-10.619
Saldo Bestuursadviesing	-133.400	-136.031	-84.061

Onderbouwing incidentele lasten en baten (per project uitgesplitst)

<u>Jaarrekening:</u>	Lasten incidenteel	Baten incidenteel	Eigen bijdrage
Recreatiemonitor	8.243	-	8.243
	8.243	-	8.243
<u>Begroting:</u>			
Recreatiemonitor	8.860	-	8.860
	8.860	-	8.860

		behoud gebied	vergroten gebruik	duurzaamheid	maatschappelijk
Reguliere inspanning	resultaat				
adviseren bestuur	goed voorbereide besluitvorming en informele advisering	x			
relatie met participanten onderhouden	ambtenaren en bestuurders tevreden over de dienstverlening				x
belangenbehartiging en advisering aan derden	gereageerd op zaken met directe relatie doelstelling schap	x			x
adequaat reageren op actualiteiten	vragen binnen 2 weken beantwoord				x
bewaken uitvoering van het programma en de jaaropdracht	programma uitgevoerd conform opdracht bestuur en binnen de gestelde kaders	x			
monitoren van de beleidsdoelen	Evaluatie van het programma aan de hand van de schapsdoelen (in de jaarrekening en begrotingswijziging)	x	x	x	x

		behoud gebied	vergroten gebruik	duurzaamheid	maatschappelijk
Incidentele inspanning	resultaat				
recreatiemonitor: aantal bezoeken monitoren en rapporteren	Aantal bezoeken aan Landschap Waterland in beeld; hierover wordt apart gerapporteerd.				x

5 Secretariaat

Financieel overzicht:

	Jaarrekening 2017	Begroting 2017	Jaarrekening 2016
Lasten:			
Bedrijfskosten regulier	-	-	-
Inzet RNH regulier	21.111	24.464	20.412
Totaal lasten regulier	21.111	24.464	20.412
Baten:			
Opbrengsten regulier	-	-	-
Totaal baten regulier	-	-	-
Saldo regulier	-21.111	-24.464	-20.412
Lasten:			
Lasten incidenteel	-	-	-
Inzet RNH incidenteel	-	-	-
Totaal lasten incidenteel	-	-	-
Baten:			
Opbrengsten incidenteel	-	-	-
Project subsidies	-	-	-
Totaal baten incidenteel	-	-	-
Saldo incidenteel	-	-	-
Saldo Secretariaat	-21.111	-24.464	-20.412

Financieel

Toelichting

lagere reguliere inzet RNH

er was extra inzet geraamd voor ondersteuning voor het meekoppelproject Markermeerdijk die door de vertraging in het Markermeerdijkproject nog niet nodig bleek.

Reguliere inspanning	resultaat	behoud gebied	vergroten gebruik	duurzaamheid	maatschappelijk
breed bekendmaken van de bestuursbesluiten	participanten op de hoogte van besluitvorming	x			x
organiseren vergaderingen AC, DB en AB, inclusief voorbereiding en nazorg	2 bestuur rondes per jaar begeleid	x			
secretariële ondersteuning	afhandeling post en telefoon, archivering	x			

6 Communicatie

Financieel overzicht:

	Jaarrekening 2017	Begroting 2017	Jaarrekening 2016
Lasten:			
Bedrijfskosten regulier	18.629	10.000	22.899
Inzet RNH regulier	27.761	39.956	37.478
Totaal lasten regulier	46.389	49.956	60.377
Baten:			
Opbrengsten regulier	-	-	-
Totaal baten regulier	-	-	-
Saldo regulier	-46.389	-49.956	-60.377
Lasten:			
Lasten incidenteel	-	-	-
Inzet RNH incidenteel	-	-	-
Totaal lasten incidenteel	-	-	-
Baten:			
Opbrengsten incidenteel	-	-	-
Project subsidies	-	-	-
Totaal baten incidenteel	-	-	-
Saldo incidenteel	-	-	-
Saldo Communicatie	-46.389	-49.956	-60.377

Financieel	Toelichting
per saldo lagere reguliere lasten	Geen bijzonderheden

Reguliere inspanning	resultaat	behoud gebied	vergroten gebruik	duurzaamheid	maatschappelijk
voorzien in goede & actuele terreininformatie voor recreanten en omwonenden	bebording en schriftelijke informatievoorziening up to date en betrouwbaar; gericht informatie geven over werkzaamheden in het gebied	x	x		x
benaderen pers en verwerven publiciteit	positieve free publicity verworven; activiteiten en actualiteiten verspreid	x	x		x
promoten gebied	grotere bekendheid gebied en vergroting bekendheid fiets-, wandel- en sloepennetwerk		x		x
verzorgen digitale media en beheren website	nieuwe website ontwikkeld	x	x		x
gebruik sociale media	promotie schap en trekken nieuwe bezoekers		x		x

7 Inrichting & Ontwikkeling

Financieel overzicht:

	Jaarrekening 2017	Begroting 2017	Jaarrekening 2016
<u>Lasten:</u>			
Bedrijfskosten regulier	-	-	-
Inzet RNH regulier	12.863	20.000	6.565
Totaal lasten regulier	12.863	20.000	6.565
<u>Baten:</u>			
Opbrengsten regulier	-	-	-
Totaal baten regulier	-	-	-
Saldo regulier	-12.863	-20.000	-6.565
<u>Lasten:</u>			
Lasten incidenteel	27.278	25.000	342.554
Inzet RNH incidenteel	2.118	2.000	43.659
Totaal lasten incidenteel	29.396	27.000	386.213
<u>Baten:</u>			
Opbrengsten incidenteel	-	-	-
Project subsidies	22.500	22.650	200.655
Totaal baten incidenteel	22.500	22.650	200.655
Saldo incidenteel	-6.896	-4.350	-185.557
Saldo Inrichting & Ontwikkeling	-19.759	-24.350	-192.122

Financieel	Toelichting
lagere inzet RNH regulier	lagere inzet bij project meekoppelen recreatiepaden Markermeerdijk en beperktere inzet nodig voor afronding van de routestructuren dan begroot

Onderbouwing incidentele lasten en baten (per project uitgesplitst)

Jaarrekening:	Lasten incidenteel	Baten incidenteel	Eigen bijdrage
Fietsverbindingen Purmerbos	27.735	22.500	5.235
Controlekosten Wandelnetwerk	1.661	-	1.661
	29.396	22.500	6.896
<u>Begroting:</u>			
Fietsverbindingen Purmerbos	27.000	22.650	4.350
	27.000	22.650	4.350

Reguliere inspanning	resultaat	behoud gebied	vergroten gebruik	duurzaamheid	maatschappelijk
juridische advisering	juridisch advies GR en toetsing uitgevoerd	x	x	x	x
beheren vastgoedcontracten	marktconforme opbrengsten uit grond, gebouwen en leisure ondernemingen	x			
aanvullen beheerssysteem	informatie beheerssysteem snel en eenvoudig toegankelijk	x			
voorbereiden en begeleiden realisatie fietsverbinding Purmerbos	fietsverbindingen Purmerbos zijn gerealiseerd		x		
begeleiden realisatie Wandelroutenetwerk	afronden realisatie Wandelroutenetwerk		x		

Totaal

Financieel overzicht:

	Jaarrekening 2017	Begroting 2017	Jaarrekening 2016
<u>Lasten:</u>			
Bedrijfskosten regulier	217.218	235.497	171.789
Inzet RNH regulier	298.112	341.829	280.891
Totaal lasten regulier	515.331	577.326	452.680
<u>Baten:</u>			
Opbrengsten regulier	29.724	31.462	31.116
Totaal baten regulier	29.724	31.462	31.116
Saldo regulier	-485.607	-545.864	-421.564
<u>Lasten:</u>			
Lasten incidenteel	66.334	87.669	389.985
Inzet RNH incidenteel	5.639	105	48.407
Totaal lasten incidenteel	71.973	87.774	438.392
<u>Baten:</u>			
Opbrengsten incidenteel	-	-	-
Project subsidies	22.500	22.650	200.655
Totaal baten incidenteel	22.500	22.650	200.655
Saldo incidenteel	-49.473	-65.124	-237.736
Saldo Totaal	-535.080	-610.988	-659.300

STAAT VAN BATEN EN LASTEN PER KOSTENSOORT

<u>Omschrijving</u>	<u>werkelijk 2017</u>	<u>begroting 2017</u>	<u>werkelijk 2016</u>
Lasten			
Inhuur personeel RNH regulier	298.112	341.829	280.891
Bestuurskosten	-	-	-
Kantoorkosten	5.171	7.565	6.449
Vervoerskosten	4.794	5.903	5.049
PR & marketing	18.629	10.000	22.899
Bedrijfskosten	226.959	269.298	183.609
Projectkosten*	31.256	30.105	391.817
Afschrijvingen	-	-	-
Rentekosten	220	400	260
Bijzondere baten en lasten	2.162	-	97
Totaal lasten	587.304	665.100	891.071
Baten			
Exploitatieopbrengsten	29.724	31.462	30.819
Financiële baten	-	-	297
Overige opbrengsten	-	-	-
Project subsidies	22.500	22.650	200.655
Totaal baten	52.224	54.112	231.771
Resultaat deelprogramma's	- 535.080	- 610.988	- 659.300
Bijdrage participanten	653.837	653.837	652.749
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	118.757	42.849	- 6.551
Resultaatbestemming			
Toevoeging Algemene reserve	104.878	47.199	192.820
Onttrekking Algemene reserve	- 297.000	-	-
Toevoeging bestemmingsreserve Purmerbos	-	-	-
Onttrekking bestemmingsreserve Purmerbos	- 4.144	-	- 7.818
Toevoeging bestemmingsreserve investeringen	-	-	-
Onttrekking bestemmingsreserve investeringen	- 5.235	-	- 144.208
Toevoeg. Bestem.fonds verkoop gelden Hemmeland	-	-	-
Ontr. Bestem.fonds verkoop gelden Hemmeland	- 954.901	-	- 66.000
Toevoeg. bestemmingsreserve vervangingsinvesteringen	57.669	57.669	57.315
Ontr. bestemmingsreserve vervangingsinvesteringen	- 34.410	- 62.019	- 38.659
Toevoeg. bestemmingsreserve Markermeerdijk	1.251.901	-	-
Ontr. bestemmingsreserve Markermeerdijk	-	-	-
Gerealiseerde resultaat	-	-	-

* projectkosten zijn inclusief inhuur personeel RNH incidenteel, groot onderhoud en overige investeringen

Wet FIDO MODELSTATEN A EN B

Modelstaat A

Kwartaal	1e			2e		
Maand	1 jan	1 feb	1 mrt	1 apr	1 mei	1 jun
Registratie nr.						
Datum ontvangst						
Vlottende schuld	0	0	0	0	0	0
Vlottende middelen	0	0	0	0	0	0
Netto vl. schuld	0	0	0	0	0	0
Netto vl. overschot	0	0	0	0	0	0
Gem. schuld						
0						
Gem. overschot						
0						
Kasgeldlimiet	0	0	0	0	0	0
Ruimte onder limiet						
0						
Overschrijding						
0						
Kwartaal						
3e			4e			
Maand	1 jul	1 aug	1 sep	1 okt	1 nov	1 dec
Registratie nr.						
Datum ontvangst						
Vlottende schuld	0	0	0	0	0	0
Vlottende middelen	0	0	0	0	0	0
Netto vl. schuld	0	0	0	0	0	0
Netto vl. overschot	0	0	0	0	0	0
Gem. schuld						
0						
Gem. overschot						
0						
Kasgeldlimiet	0	0	0	0	0	0
Ruimte onder limiet						
0						
Overschrijding						
0						

Toelichting op modelstaat A

Er zijn bij het landschap Waterland geen activa en passiva die vallen onder de vlottende schulden en vlottende middelen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar.

De Kasgeldlimiet is derhalve niet overschreden.

Modelstaat B

Modelstaat B

1a	Renteherziening op vaste schuld O/G		0
1b	Renteherziening op vaste schuld U/G		0
2	Renteherziening op vaste schuld	(1a-1b)	0
3a	nieuw aangetrokken vaste schuld		
3b	nieuw uitgezette lange leningen		
4	netto nieuw aangetrokken vaste schuld	(3a-3b)	0
5	Betaalde aflossingen		
6	herfinanciering	(laagste van 4 en 5)	
7	Renterisico op de vaste schuld	(2+6)	0
8	Renterisiconorm		0
9a	ruimte onder		0
9b	Overschrijding		0

Renterisiconorm

10	Stand van de vaste schuld		0
11	Vastgestelde percentage		
12	Renterisiconorm	(10x11)	0

Toelichting op modelstaat B

Er hebben bij het landschap Waterland geen rente herzieningen op vaste schulden plaatsgevonden en er zijn geen nieuwe leningen uitgezet of aangetrokken. De renterisiconorm is derhalve niet overschreden.

Overige gegevens

SAMENSTELLING ALGEMEEN BESTUUR PER 31 DECEMBER 2017

GEMEENTE LANDSMEER	Mevrouw A.C. Nienhuis, voorzitter
GEMEENTE AMSTERDAM	Mevrouw S. Groenewoud, vicevoorzitter
GEMEENTE BEEMSTER	Mevrouw A.J.M. van Beek
GEMEENTE EDAM-VOLENDAM	De heer H. Schütt
GEMEENTE OOSTZAAN	De heer J. Klinkhamer
GEMEENTE PURMEREND	Mevrouw E.S. Tijnstra
GEMEENTE WATERLAND	Mevrouw G.J.M. Bekhuis
GEMEENTE WORMERLAND	De heer J. Schalkwijk
GEMEENTE ZAASTAD	Mevrouw L. Vissers-Koopman
PROVINCIE NOORD-HOLLAND	De heer A. Tekin

Wilhelminapark 29
Postbus 6222
2001 HE Haarlem
Telefoon 023 - 531 9539
Fax 023 - 531 17 00
info@ipa-acon.nl
www.ipa-acon.nl

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het Algemeen Bestuur van de gemeenschappelijke regeling Twiske-Waterland

A. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2017

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2017 van de gemeenschappelijke regeling Twiske-Waterland, onderdeel **Landschap Waterland** gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2017 als van de activa en passiva van de gemeenschappelijke regeling Twiske-Waterland, onderdeel Landschap Waterland op 31 december 2017 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV);
- zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2017 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen.

De jaarrekening bestaat uit:

- de balans per 31 december 2017;
- het overzicht van baten en lasten over 2017; en
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), en de Regeling Controleprotocol Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (Wnt) 2017. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

B. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit:

- het jaarverslag (inclusief relevante paragrafen);
- de overige gegevens;
- diverse bijlagen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is, zoals bedoeld in artikel 213 lid 3 sub d Gemeentewet, en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Het Dagelijks Bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het Dagelijks Bestuur voor de jaarrekening

Het Dagelijks Bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten. Het Dagelijks Bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen.

In dit kader is het Dagelijks Bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het Dagelijks Bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het Dagelijks Bestuur afwegen of de organisatie in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsel moet het Dagelijks Bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het Dagelijks Bestuur het voornemen heeft om de organisatie te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het Dagelijks Bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Het Algemeen Bestuur is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de organisatie.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel. Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, Bado, de Regeling Controleprotocol WNT 2017, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude dan wel het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de organisatie;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het Dagelijks Bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het Dagelijks Bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en

- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten voldoen aan de eisen van financiële rechtmatigheid.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de controle. In dit kader hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden. Bepalend hierbij zijn de omvang en/of het risicoprofiel van de activiteiten. Op grond hiervan hebben wij de onderdelen geselecteerd waarbij een controle of beoordeling van de volledige financiële informatie of specifieke posten noodzakelijk was.

Wij communiceren met het Algemeen Bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bevestigen aan het Algemeen Bestuur dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met het Algemeen Bestuur over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Wij bepalen de kernpunten van onze controle van de jaarrekening op basis van alle zaken die wij met het Algemeen Bestuur hebben besproken. Wij beschrijven deze kernpunten in onze controleverklaring, tenzij dit is verboden door wet- of regelgeving of in buitengewoon zeldzame omstandigheden wanneer het niet vermelden in het belang van het maatschappelijk verkeer is.

Haarlem, 20 maart 2018
Reg.nr.: 101822/215/396/217
Ipa-Acon Assurance B.V.

Was getekend : mr. drs. J.C. Olij RA

Aldus vastgesteld door het Algemeen Bestuur van het Recreatieschap Twiske-Waterland in de openbare vergadering van 28 juni 2018.

voorzitter,
Mevrouw A.C. Nienhuis

BIJLAGEN

JAARREKENING 2017

BIJLAGE I

LANDSCHAP WATERLAND

Investerings- en financieringsstaat 2017

nr.	Omschrijving	Stand per 1-1-2017	Vermeerde- ringen 2017	Verminde- ringen 2017	Afschrijvingen 2017	Stand per 31-12-2017
ACTIVA						
1	Onroerende en roerende bezittingen	-	-	-	-	-
2	Investeringsuitgaven, welke gedekt worden uit reserves					-
3	Verstrekke langlopende leningen	-		-		-
	Totaal	-	-	-	-	-
PASSIVA						
1	Reserves	1.810.678	1.414.448	1.295.691		1.929.436
2	Voorzieningen	-				-
3	Aangegane langlopende leningen	-		-		-
	Totaal	1.810.678	1.414.448	1.295.691	-	1.929.436
	Werkkapitaal	1.810.678	1.414.448	1.295.691	-	1.929.436

BIJLAGE II

LANDSCHAP WATERLAND

Staat van geactiveerde investeringen 2017

Volg- nr.	Omschrijving	Jaar van inv.	Geactiv. t/m 2016	Netto inv. 2017	Geactiv. t/m 2017	Afschr. term.	Boek- waarde 31-12-2016	afschr. t/m 2016	Afschr. 2017	Boek- waarde 31-12-2017
	Fort aan de Neckerweg	2006	61.032		61.032	10	-	61.032	-	-
	Suzuki 46-JBF-3	2009	25.751	-	25.751	5	-	25.751	-	-
	Totaal		86.783	-	86.783		-	86.783	-	-
	Totaal generaal		86.783	-	86.783	-	-	86.783	-	-

Bijlage III: GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM

Er zijn in dit kader geen bijzonderheden te melden

Bijlage V: Nota Weerstandsvermogen Landschap Waterland

Op 1 januari 2004 is het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) in werking getreden. Het BBV verplicht Landschap Waterland aandacht te besteden aan de risico's. Met de voorliggende 'Nota weerstandsvermogen' wordt het noodzakelijke inzicht in zowel het weerstandsvermogen als de weerstandscapaciteit van Landschap Waterland gegeven.

Deze nota is in vier fasen tot stand gekomen.

1. Inventariseren en kwantificeren risico's
2. Bepalen minimaal gewenste / benodigde weerstandsvermogen
3. Berekenen aanwezige weerstandscapaciteit
4. Matchen benodigd weerstandsvermogen en aanwezige weerstandscapaciteit

In deze nota worden de uitkomsten van deze fasen beschreven.

1. Inventariseren en kwantificeren risico's

In de eerste fase zijn de risico's van Landschap Waterland geïnterviewd. Met de budgethouders zijn deze risico's in beeld gebracht. De geïnterviewde risico's zijn beschreven en onderverdeeld naar:

- Hoog / Midden / Laag (kans)
Risico's zijn als 'Hoog' aangemerkt indien de kans van voordoen hoog wordt geacht, enzovoort. Bij een hoog risico is de financiële impact voor 80 procent meegenomen, bij een midden risico voor 50 procent en bij een laag risico voor 20 procent.
- Structureel / Incidenteel
Risico's zijn als incidenteel of structureel aangemerkt. Een structureel risico heeft een financiële impact in meerdere begrotingsjaren. Een incidenteel risico heeft een financiële impact in één begrotingsjaar. De structurele risico's zijn voor twee jaar meegenomen in de risico-kwantificering.

Voor het kunnen bepalen van het benodigde weerstandsvermogen is de financiële impact per risico berekend. Risico's zijn per definitie niet goed meetbaar. Dit komt doordat voor voorzienbare en redelijk kwantificeerbare risico's een voorziening moet worden gevormd. Om toch tot een kwantificering te kunnen komen, zijn de bepalende factoren voor een schatting van de kans van optreden (Hoog / Midden / Laag) en de impact van het risico (in euro's) geïdentificeerd. Zoveel mogelijk is de (gemiddelde) omvang van de bij het risico betrokken exploitatielasten en/of investeringsbedragen meegenomen bij de (subjectieve) bepaling van de kans en het effect.

Dit betekent dat niet de gehele omvang van de mogelijke financiële impact wordt opgenomen als risicobuffer. Door vermenigvuldiging van de impact met een kans van optreden wordt een onnodig hoge risicobuffer vermeden. Tegelijkertijd wordt door de combinatie van verschillende risico's in de bepaling van de weerstandscapaciteit redelijkerwijs wel gezorgd voor voldoende vermogen voor tegenvallers.

Op basis van de risico-inventarisatie zijn de volgende risico's onderkend. De geïnterviewde risico's zijn gekwantificeerd voor een bedrag van in totaal € 80.000,-. Een nadere specificatie van dit bedrag is:

Risico	Kans	Incidenteel / Structureel	Financiële impact	Uitgaande van twee jaar
1. Inkoop en aanbestedingsrisico/ Subsidies (risico van terugbetalen)	Midden risico	Structureel	€ 40.000	€ 80.000
Totaal				€ 80.000

- Bij de bepaling van de totale financiële impact voor alle risico's worden de incidentele risico's eenmalig meegenomen. Bij structurele risico's wordt de verwachte financiële impact per jaar met twee vermenigvuldigd.

2. De gewenste / benodigde omvang van het weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen is in artikel 11 van het BBV gedefinieerd als “De relatie tussen de weerstandscapaciteit, zijnde de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente (of de gemeenschappelijke regeling) beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken, en alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie”.

Het weerstandsvermogen weerspiegelt de mate waarin het schap in staat is middelen vrij te maken om de risico's, die zich in de praktijk voordoen, op te vangen zonder dat dit betekent dat het beleid verandert dan wel ingekrimpt moet worden. Het vermogen om het beleid door te zetten, is afhankelijk van de omvang van de weerstandscapaciteit.

Er zijn (nog) geen wetenschappelijke of algemeen geldende normen voor de gewenste omvang van een weerstandsvermogen. Iedere gemeente en gemeenschappelijke regeling moet zelf invulling geven aan de gewenste omvang, gelet op haar eigen situatie en context. De omvang van het weerstandsvermogen moet in verhouding staan tot de risico's die de organisatie loopt. De risico's moeten niet kunnen worden opgevangen door stuur- en beheersmaatregelen en / of financieel kunnen worden afgedekt door voorzieningen.

De uitgevoerde risico-inventarisatie inclusief kwantificering is een logische basis voor het bepalen van het gewenste weerstandsvermogen. Hierbij moet rekening worden gehouden met het feit dat niet alle risico's kunnen worden gekwantificeerd (p.m.-posten).

1. Voor de geïdentificeerde en gekwantificeerde risico's worden de uitkomsten van de risico-inventarisatie als norm genomen voor het bepalen van het gewenste minimale weerstandsvermogen. Bij de risico-inventarisatie zijn risico's gekwantificeerd voor een bedrag van € 80.000.
2. Voor de niet-gekwantificeerde risico's wordt uitgegaan van 2% van de structurele inkomsten. Het rijk stelt voor de gemeenten die vallen onder het artikel 12-regime, de minimale buffer van de algemene reserve ook op 2% van de som van de structurele inkomsten te stellen. Voor Landschap Waterland komt 2% van de structurele inkomsten overeen met een bedrag van € 100.000. Dit bedrag is daarmee het minimaal gewenste / benodigde weerstandsvermogen voor *niet* gekwantificeerde risico's.

Het totale benodigd weerstandsvermogen komt daarmee op een bedrag van € 100.000. In het volgende hoofdstuk wordt de omvang van het weerstandsvermogen gerelateerd aan de aanwezige weerstandscapaciteit.

3. Berekende weerstandscapaciteit per begin 2018

Onder weerstandscapaciteit wordt verstaan: het geheel aan beschikbare en vrij aanwendbare financiële middelen om mogelijke “resterende” risico's met financieel gevolg op te kunnen vangen. Met “resterende” risico's worden bedoeld: de risico's die onvoldoende “in control” zijn of kunnen worden gehouden door stuur- en beheersmaatregelen en/of waarvoor (nog) geen specifieke voorzieningen zijn of kunnen worden getroffen.

De bepaling van de weerstandscapaciteit is een momentopname. De gekozen peildatum is 1 januari 2018. Bij het berekenen van de aanwezige weerstandscapaciteit wordt gekeken naar het “vrije deel” in reserves en voorzieningen

De eventuele stille reserves zijn niet bij de weerstandscapaciteit betrokken.

Ad 1. Vrije deel reserves en voorzieningen

Bij het bepalen van het vrije deel van de reserves en voorzieningen is voorzichtigheid betracht. Criterium is of het algemeen bestuur de betreffende reserve in geval van een calamiteit kan vrijmaken zonder dat hierdoor een exploitatietekort ontstaat. Daarbij komt dat bij gebruik van een reserve, de rente die dit financieringsmiddel genereert tevens structureel gedekt moet worden.

Reserve / voorziening	Stand 1 januari 2018	Deel direct beschikbaar voor weerstandscapaciteit
Algemene Reserve LW	268.967	250.000
Bestemmingsreserve Investerings LW	6.282	
Bestemmingsreserve vervangingsinvesteringen	165.191	
Bestemmingsreserve Ruiterspanden Purmerbos	33.747	
Bestemmingsfonds verkoop gelden Hemmeland	0	
Bestemmingsreserve Markermeerdijk	1.455.247	
Totaal	1.929.434	250.000

*Voor de bovengenoemde reserves is de stand van de reserves per 1 januari 2018 als basis genomen waarbij alle goedgekeurde bestuursvoorstellen waarin beslag wordt gelegd op deze reserves zijn meegenomen. Kortom, alle reeds toegekende bijdragen vanuit de reserves maken geen deel uit van de ruimte hierboven gepresenteerd als weerstandscapaciteit.

Van de reserves (het eigen vermogen) is € 250.000,- aangemerkt als direct beschikbare incidentele weerstandscapaciteit. Het vrije deel uit de overige reserves is niet direct beschikbaar. Het algemeen bestuur moet hiervoor eerst de bestemming van de reserve wijzigen, hetgeen tot de mogelijkheden behoort. Voorzieningen worden niet meegenomen in de weerstandscapaciteit.

In de paragraaf Weerstandsvermogen van de begroting wordt elk jaar de (specificatie van de) weerstandscapaciteit vermeld, overeenkomstig artikel 11, lid 2a van het BBV. In het jaarverslag wordt op grond van artikel 26 BBV verantwoording afgelegd over de ontwikkelingen in de weerstandscapaciteit.

De weerstandscapaciteit wordt elk jaar berekend bij de jaarrekening met als peildatum de balansdatum. De berekeningswijze en de uitgangspunten blijven hierbij ongewijzigd, tenzij het algemeen bestuur anders besluit.

Peildatum van de weerstandscapaciteit, zoals die in de paragraaf Weerstandsvermogen van de begroting wordt vermeld, is de laatste balansdatum. Dit is 31 december van het jaar voorafgaand aan het jaar waarin de begroting wordt samengesteld.

4. Matching Gewenst weerstandsvermogen – Berekende weerstandscapaciteit

De conclusie in deze nota is dat Landschap Waterland over een weerstandscapaciteit beschikt van € 250.000,- om de risico's te dekken. Het gewenste weerstandsvermogen is berekend op € 100.000,-

Voorgesteld wordt de minimale omvang van de algemene reserve voor het benodigd weerstandsvermogen vast te stellen op € 100.000.

Met ingang van de jaarrekening 2007 wordt het gewenste / benodigde weerstandsvermogen voor de geïdentificeerde en de gekwantificeerde risico's jaarlijks herzien. Risico's en de omvang van de risico's kunnen jaarlijks wijzigen.

Natuurlijk blijft het signaleren en het beheersen van de risico's een dagelijks proces. Gedurende het jaar wordt het bestuur geïnformeerd over belangrijke nieuwe risico's gedurende het jaar. De risico's met een hoge kans van voordoen worden als vast onderdeel in de planning & control instrumenten (begroting, bestuursrapportages, jaarrekening) behandeld.

Bijlage V: WNT-verantwoording 2017

Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op Recreatieschap Twiske-Waterland van toepassing zijnde regelgeving: "het algemene WNT-maximum".

In mei 2017 is door het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties besloten om in het financieel verslaggevingsdocument de vermelding van iedere topfunctionaris van wie de bezoldiging €1.500 of minder per kalenderjaar bedraagt te wijzigen. In de jaarrekening kan volstaan worden met de naam en de functie.

De bestuurdersfuncties van het Recreatieschap betreffen onbezoldigde functies.

Overzicht van de bestuurders over het verantwoordingsjaar 2017:

<u>Naam:</u>	<u>Functie</u>
Mevrouw mr. A.C. Nienhuis	Voorzitter AB en DB
Mevrouw S. Groenewoud	Lid AB en DB
Mevrouw L. Vissers-Koopman	Lid AB en DB
De heer H. Schütt	Lid AB en DB
De heer J. Klinkhamer	Lid AB en DB
De heer A. Tekin	Lid AB
Mevrouw A.J.M. van Beek	Lid AB
Mevrouw G.J.M. Bekhuis	Lid AB
De heer J. Schalkwijk	Lid AB
Mevrouw E.S. Tijmstra	Lid AB

Uitbetaalde beëindigingsvergoeding 2017

Er zijn geen uitkeringen gedaan wegens beëindiging dienstverband aan top functionarissen.

Rapportageverplichtingen overige functionarissen

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen die in 2017 een bezoldiging boven het toepasselijke WNT-maximum hebben ontvangen, of waarvoor in eerdere jaren een vermelding op grond van de WNT heeft plaatsgevonden of had moeten plaatsvinden. Er zijn in 2017 geen ontslaguitkeringen aan overige functionarissen betaald die op grond van de WNT dienen te worden gerapporteerd.